

Használatba adták a tanuszodát

A befektetés a gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt sportolási, kikapcsolódási lehetőséget nyújt

A most felavatott létesítményben két (25x12,5 és 6x12,5 méteres) medence kapott helyett

A tanuszoda átadására meghívták nagyvárad Crișul Sportklub úszóit is

Hivatalosan is megnyitotta kapuit a székelyhídi tanuszoda. A sportlétesítményben egy úgynevezett fél olimpiai (25 méter hosszú és 12,5 méter széles), valamint egy kisebb (6x12,5 méteres), gyermekek úszásoktatására alkalmas medence kapott helyet. A székelyhídi úszásoktatás beindításának hármas célja van. Egyrészt, hogy a gyerekek magabiztosan mozogjanak a vízben. Továbbá az egészséges életmódra való nevelés is kiemelten fontos, hiszen az úszás az egyik legegészségesebbnek tartott mozgásforma, mely hozzájárul az izomzat normális fejlődéséhez. Harmadsorban pedig azt szeretnék, hogy a helyi tehetséges fiatalok közül a vizes sportágban sikereket elérő él-sportolók kerülhessenek ki.

Létrehozták a tanuszoda hivatalos oldalát (facebook.com/szekelyhiditanuszoda), ahol

folyamatosan információkat fognak közölni többek között annak működéséről, áráiról, órarendjéről, használati feltételeiről.

Aki úszni szeretne a tanuszodában (alkalmanként vagy bérlettel), kérjen időpontot a 0786-228635-ös telefonszámon. A jegyek és bérletek árai elérhetők az oldalon. Úszótanfolyamra Krizsán Benjáminnál lehet jelentkezni, a 0754-274729-es telefonszámon. Az oktatás 16 és 21 óra között zajlik, ára 20 lej/alkalom.

A tanuszoda létrejöttét a Bihar Megyei Tanács finanszírozta az alárendeltségében működő Hosszú Távú Fejlesztési Ügynökségen keresztül. A beruházás 5,4 millió lejbe került. A tanuszodák építésére vonatkozó ötlet még 2017-ben vetődött fel. Az RMDSZ javaslatára a következő évben az országos költségvetésből sikerült 35,7 millió lejt elkü-

Intézkedések, szabályok az uszoda használatához

- Úszósapka kötelező, szemüveg javallott (mivel sós a víz).
- Tilos utcai ruhában belépni a kizárólag úszáshoz, zuhanyozáshoz kijelölt helyre.
- A vízbe való belépés előtt a kedvezményezettnek kötelessége betartani a szükséges egészségügyi előírások rendszerét, mely zuhanyzással zárul. A medencében csak megfelelő felszerelést szabad használni.
- Az előfizetőknek vagy oktatásra jelentkezőknek az úszási tevékenységhez félévi orvosi engedélyt kell felmutatniuk (amelyben azt írja, hogy úszásra alkalmas, háziorvostól és a bőrgyógyásztól).
- A sportbázisba belépők epidemiológiai szűrésen esnek át. A légúti fertőzés jeleit mutató személyek (gyakori köhögés és tüsszentés, megváltozott általános állapot) belépése nem engedélyezett.
- A kedvezményezetteknek kötelessége a sportbázis helyiségeit tisztán és rendben tartani.

löníteni, hogy hét Bihar megyei településen (városunkon kívül Diófáson, Belényesben, Vaskohsziklason, Nagyszalontán, Margit-

tán és Érmihályfalván) hasonló létesítmény épülhessen.

ÉR HANGJA

Becsengettek a Petőfiben

A székelyhídi Petőfi Sándor Elméleti Líceum udvarán megtartott tanévnyitón a járványügyi korlátozások miatt nem vehettek részt olyan sokan, mint máskor

Csak az előkészítő osztályos, az ötödikes, kilencedikes és tizenkettedikes osztályok tanulói, továbbá az előkészítő osztályosok szülei és az iskola pedagógusai vehettek részt a székelyhídi Petőfi Sándor Elméleti Líceum udvarán megtartott tanévnyitón a járványügyi korlátozások miatt. A tanévnyitón megjelentek számára az udvaron is kötelező volt a maszkviselés és a fizikai távolságtartás. A Himmusz eléneklése után a Bergendy együttes Iskola-

táska című dalára bevonultak az iskola udvarára a legfiatalabb kisdíjakok is. Ezután a megnyitó beszédek következtek, az iskola vezetősége, városunk polgármestere, valamint a rendőrség és az egyházak képviselői részéről.

SZYÁRTÓ JÓZSEF LÁSZLÓ

Más iskolakezdési írásaink a **3** oldalon.

Elérhető megyénkben is az Erdély Tv

Idén augusztustól megyénkben is elérhető az Erdélyi Magyar Televízió, így a nézők most már az Ér Tv adásait is nyomon követhetik. Hetente megjelenő friss adásainkat az országos csatornán **hétfő délután 17.50-es kezdéssel** lehet megtekinteni. Az Ér Tv műsorait az Erdélyi Tv csatorna kétszer is megismétli: **kedden 12 órától és pénteken 15.30-tól**. Ha a kedves nézők készüléke nem sorolta be automatikusan az Erdélyi Magyar Televíziót a csatornakínálatba, azt tanácsoljuk, hogy távirányítójuk segítségével végezzenek automatikus csatornafrissítést. Mint ismeretes, az Ér Hanga Média csoport online

Bővült az Erdélyi TV lefedettsége

televíziója, az Ér Tv 2019 márciusa óta már nem csak a világhálón követhető. Mindaddig Bihar megyében viszont problémát jelentett az Erdélyi Tv műsorainak követése, a csatorna ugyanis nem szerepelt a legnagyobb hazai előfizetési kábel-szolgáltató, az RCS&RDS teljes kínálatában.

ÉR HANGJA

Egy szálfá nem erdő – erdősítési kezdeményezés Érmelléken

Aki erdőt akar látni a jövőben, az még ma ültessen egy fát, mert az erdőterületek rohamosan fogyanak. Egy szálfá nem erdő, tartja a közmondás.

Az erdősítési munkálatok célja az eltűnt erdők újratelepítése vagy új erdőterületek létrehozása a természet megóvásának érdekében. A kitermelt, kiirtott, letarolt erdőterületek újratelepítésére fiatal facsemetékkel akkor van szükség, amikor ezek a területek nem tudnak természetes módon regenerálódni, vagyis a terület nem erdősödik be újra saját magától.

Erdősítést végezhetünk olyan területeken is, amelyek nem alkalmasak egyéb mezőgazdasági célra, ilyenek például a mocsaras, vizes területek, meredek lejtők, domb- és hegyoldalak, ahol fennáll a földcsuszamlás veszélye.

A mocsaras, vizes területek erdősítésére olyan fajtákat kell keresnünk, amelyek kedvelik a vizet, mint például a különböző nyárfa-,

fakitermelés, erdőtűz, különböző természeti katasztrófák, viharok; – erdősítési pótlás: az újratelepített erdők esetében van rá szükség, ahol az előzőleg elültetett facsemeték nem fakadtak meg vagy kiszáradtak és ez esetben ezek helyett új csemetéket ültetünk.

Az erdősítés megvalósításához szükségünk van facsemetékre, amelyeket megvásárolhatunk csemetekertekből, helyi erdészetektől, de akár saját magunk is nevelhetünk facsemetét.

Abban az esetben, ha saját magunk szeretnénk előállítani a facsemetéket, akkor két lehetőség közül választhatunk: magról vetés vagy dugványozás.

Azok a fajok, amelyeket érdeme-sebb magról vetni: akác, tölgyfajta, bükk, éger, hársfa, szelídgesztenye, nyírfa és a különböző fenyőfajta. A magról vetés esetében a magokat beszerezhetjük csemetekertekből, az erdőből vagy akár otthonról a saját fánkról is, ha erre módunk van. Direkt vetés esetében a beszer-

Magasabb dombvidékek, hegyek esetében a túlevelűek ajánlottak, mint a luc-, jegenye-, sima-, fekete-, erdeifenyő

A magok közötti vetési távolság 10–20 cm közt lehet mind a lombhullató fajtáknál (makk, dió, akác-mag, gesztenye, hársfa, nyalánka stb.), mind a túlevelűeknél, örökzöldeknel (jegenyefenyő, lucfenyő, erdeifenyő stb.) is, természetesen attól függően, hogy milyen méretűek a magok.

Dugványozás esetében a dugványokat a felújítandó vagy létrehozandó erdőterületen helyezzük el. Ekkor érdemes a dugványokat a végleges helyükre elhelyezni, valamint plusz dugványokat is fakasztani, arra az esetre, ha a területen nem marad minden dugvány, akkor később legyen miből pótolni.

Erdősítési kezdeményezés

Erdész-mérnöki végzettségemből kifolyólag magam is szükségét éreztem annak, hogy erdőt hozzak létre. Így öt évvel ezelőtt kezdtem erdősítésbe egy 0,4 hektáros területen, amely eredetileg kaszáló volt, viszont elég vizes és néhol már mocsaras terület. Erre a célra három fajtát választottam: nyár, fűz és égerfa. A nyárfák nagy részét saját magam dugványoztam, az égerfacsemeték pedig egy idősebb fa magvaiból keltek ki a beültetendő terület szélén, amelyeket átültettem a megfelelő helyre. Néhány nyárfacsemetét pedig vásároltam. A csemetekertekből megvásárolt csemetéket érdemes ősszel elültetni vagy kora tavaszszal, a vegetáció beindulása előtt. Napjainkban a fának magas az ér-

téke, azonban kevés a becsülete. Az emberek gyakran csak gazdasági érdeket látnak az erdőben. Azt keresik, hogy milyen úton-módon lehetne kivágni és pénzt szerezni belőle, azonban az újratelepítésre, a szükséges pótlására már nincs gondjuk.

A '80-'90-es években az erdészetek abban az esetben, ha kitermeltek egy erdőparcellát, mert az elérte a kitermelési korhatárt, akkor azon a területen hamarosan újraerdősítést hajtottak végre. Egy kantonhoz anno 400 hektár erdő tartozott és négy erdész feladata volt ezt megvédeni.

Ez már a múlté, mára már 400 hektár erdő védelme mindössze egy erdész feladata, ami – lássuk be – nem kicsiny terület és sajnos bőven akadnak olyanok, akik illegálisan irtják az erdőt. Az utóbbi években több száz erdész szembesült halálos fenyegetéssel, 2017 óta pedig hatan életükkel fizettek Romániában, amikor illegális szállítmányokat próbáltak megállítani.

Romániában a külföldi fakitermelőcégek sorra nyerik meg a fakitermelési engedélyeket, és viszik el hazánkból az értékes alapanyagot anélkül, hogy a kitermelt területeket valaki is újratelepítené. A gyors haszon reményében rohamosan fognak az erdőterületek.

A jövőben a fának bizonyosan még nagyobb értéke lesz mind pénzügyi, mind egészségügyi szempontból. Tehát érdemes erdősíteni és fát ültetni még ma, mert ennek a munkának a gyümölcse hosszú távon érik be.

Még vannak erdőink, amire büszkéek lehetünk, becsüljük meg, óvjuk és gyarapítsuk ezt az értéket, hogy a jövő generációinak is része lehessen az erdők nyújtotta tiszta levegőben és a környezeti szépségekben!

ANTAL JÓZSEF falugazdász

A magok közötti vetési távolság 10–20 cm mind a lombhullató fajtáknál, mind a túlevelűeknél, örökzöldeknel

fűzfa- és égerfafajták. A szárazabb, terméketlenebb, meredek területekre pedig ültethetünk különböző lombhullató fajtákat, mint a tölgy, cser, akác, kocsányos tölgy, nyír, fekete-amerikai dió (kókuszfa). Magasabb dombvidékek és hegyek esetében pedig a túlevelűek ajánlottak, mint a lucfenyő, jegenyefenyő, simafenyő, fekete-fenyő, erdeifenyő stb.

Hogyan történik az erdőtelepítés?

Erdőgazdálkodás szempontjából tehát többféleképpen végezhetünk erdőtelepítést:

- erdősítés olyan területeken, ahol még egyáltalán nem volt erdő;
- újraerdősítés: olyan területek beültetése facsemetékkel, ahonnan az erdő különböző okok miatt eltűnt:

zett magokat egy külön kiszemelt területbe vessük, ahol a kikelt csemetéket addig tartjuk, amíg el nem érik a kiültetési vastagságot, fajtól és a fejlődés ütemétől függően, két-három év után.

Dugványozással könnyen szaporítható fajták közé tartozik az összes nyárfa és fűzfafajta. A dugványokat ez esetben levághatjuk fiatalabb fánkról, erre alkalmasak a korona csúcsából az egy-két éves fiatal hajtások.

A jövő generációit is megilleti az erdők tiszta levegője. Becsüljük meg, óvjuk és gyarapítsuk a zöld területeket

EU-s pályázati lehetőségekről tájékoztattak a gazdák

Az európai uniós támogatásokról volt szó a Partiumi Falugazdász-hálózat gazdatalálkozóján a városi múzeumban szeptember 4-én. A legfrissebb pályázati lehetőségekről Kun Attila pályázati tájékoztató és tanácsokkal látta el a jelenlévőket. Antal József székelyhídi falugazdász elmondta, szeptemberben két pályázat indult: az első a negyven év alatti, céggel rendelkező gazdáknak

szól, a második pedig a kisgazdaságok fejlesztését célozza. A pályázat november 26.-ig tart, viszont minél hamarabb tájékoztatni szerették volna a gazdákat a lehetőségekről. Abban bizakodva tartották meg a gazdatalálkozót, hogy minél többen pályáznak majd, hiszen ezek a támogatások sokat jelentenek a gazdaság jövőjét illetően.

ÁKOS ADRIENN

Ön is az ingyenesen terjesztett ÉR hangja havilap rendszeres olvasója? Esetleg az ÉR Tv nézője vagy a Rádió ÉR hallgatója?

Ha fontosnak, értékesnek tartja munkánkat, támogassa Ön is az ÉR Hangja Egyesület nonprofit tevékenységét bármilyen összegű felajánlással, hogy továbbra is felkereshessünk és megismertessünk Önnel érdekes helyeket, személyeket, foglalkozásokat, hogy értékeket menthessünk, hogy a fiatalok látókörét bővíthessük nemzetközi ifjúsági programjainkon keresztül, és hogy segítse mottónkat: tájékoztatás és folyamatosság. Felajánlását küldje a RO58 CECE BH35 30RO N066 7728-as bankszámlaszámra vagy további tájékoztatásért keresse egyesületünket a www.erhangja.ro honlapon és az erhangja1@gmail.com e-mail-címen! Adni jó!

Iskolatásokak kisdíjaknak a Rákóczi Szövetségtől **Becsengettek a Toldyban**

Több mint kilencven székelyhídi, érolasi és csokalyi kisdíjak kapott ajándékba iskolatáskát és magyar iskolaválasztást elismerő ösztöndíjat szeptember 7-én a Rákóczi Szövetség magyar iskolaválasztási programjának

jóvoltából. „A határon túli területeken a magyar iskolaválasztás egyet jelent a magyar nyelv, a kultúra és a közösség fennmaradásával, és nem utolsósorban az egyén többlettudásával és jobb érvényesülésével” – olvasható a szövetség honlapján.

Az ajándékokat a Petőfi Sándor Elméleti Líceum részéről Barta Imre igazgató és Püskök Julianna aligazgató, valamint Béres Csaba polgármester a települések iskolájának udvarán adták át, a gyerekek nagy örömeire. Az adományozók arra is figyeltek, hogy a fiúk és lányok eltérő színű táskát kapjanak, még válogathattak is közöttük. Volt olyan kisdíjak, aki gondolatban azon nyomban el is rendezte a beleválokat: füzeteket, ceruzatartót, uzsonnás dobozt.

A Rákóczi Szövetség célja az anyanyelvű oktatás felkarolása. Az idén a magyar tagozatra beiratkozó, iskolakezdő gyerekek nagy száma a szándék sikerességét igazolja.

RUPARCSICS JUDIT CSILLA

Az adományozó Rákóczi Szövetség arra is figyelte, hogy a fiúk és lányok eltérő színű táskát kapjanak

A csokalyi kisdíjak új iskolatáskájukkal

Béres Csaba polgármester átnyújtja az ajándékba kapott iskolatáskát

„... a gyermekeknek két dolgot kell adnunk: gyökereket és szárnyakat. Gyökereket, amelyek tartást adnak, hogy tudják hová tartoznak, de ugyanígy szárnyakat is, amelyek az egyiket a kényszerrel és előítéleteiktől szabadítják meg, a másiknak lehetőséget adnak új utakat bejárni, vagy inkább repülni.” (Johann Wolfgang von Goethe)

Megkezdődött az iskola szeptember 13-án, becsengettek a hegyközszenmiklósi Toldy Általános Iskolában. A gyerekek az alkalomhoz illően felöltözve az iskola udvarán várták a tanévnyitót. Ezen részt vett az iskola tanári közössége, Árus Csongor László református lelképásztor és a rendőrség képviselője is.

Mocsár László iskolaigazgató beszédében köszöntötte a megjelenteket, Goethe mottóban közölt szavait idézte. A legjobb élmény, hogy helyiként együtt játszanak, táborokban, sporttevékenységeken vesznek részt. Az igazgató elmondta, bízik abban, hogy iskolánk szárnyakat tud adni a gyerekeknek. Aki tanul, eljuthat bárhova, a gyökereket és a szárnyakat itt a legjobb helyen kapják meg a gyerekek. Az iskola a barátságról szól, mert a diákok igaz jó barátokra találhatnak osztálytársaikban, ami elkíséri őket nagykorukig.

Az intézményvezető köszöntötte a tanári közösséget, az új munkatársakat: Borbély Gergő testnevelő-, Bíró Krisztina rajz-, Gellért Orsolya angol-, Kaszoni Szilvia biológiatanárt, illetve Tóth Tünde óvónőt. Köszöntötte az előkészítő tanulókat, az ötödik osztályba lépő gyerekeket is.

Beszélt arról, hogy iskolánk felkészült a járványhelyzetre, kérte a szülőket, tartsák be a szükséges intézkedéseket.

Árus Csongor László lelképásztor a 15. zsolnárból idézett részletet. Beszélt a templom és iskola kapcsolatának fontosságáról, az iskolába járó gyerekek megszívlelhetik a tanácsokat. Törekedjünk a jóra, hisz aki jót tesz, azt kapja vissza. A gyerekek, törekedjenek a jó tanulásra, hogy öröme legyen a szülőnek és a gyerekek egyaránt – mondta.

A rendőrség részéről Orosz Cosmin rendőr beszélt a járványügyi intézkedésekről, a viselkedési szabályok betartásáról, a helyes közlekedésről.

Végezetül Mocsár László igazgató jó tanulást kívánt a gyerekeknek az új tanévben!

SZ. J. L.

BÉRES ANGÉLA

Új igazgató a nagykágyai szakközépiskolában

Járványügyi korlátozásokkal zajlott a tanévnyitó a Nagykágyai 1-es Számú Technológiai Líceumban is. Az iskolavezetőség, a polgármester, a rendőrség és az egyházi képviselők beszéde után a diákok az osztályfőnökökkel elfoglalták osztálytermeiket. Ettől a tanévtől kezdve Zsigmond Levente (portrékon) tölti be a szakközépiskola igazgatói tisztségét, aki a hegyközszenmiklósi iskola címzetes testnevelő tanára. Tizennégy éves pedagógusi pályafutása alatt hat évig az érköbölküti, négy évig pedig a kiskereki általános iskolát

Járványügyi korlátozásokkal zajlott a tanévnyitó a szakközépiskolában

vezette. Az újonnan kinevezett igazgató közölte, hogy szeretné folytatni az elődje által megkezdett munkát, és az iskolát akarja fejleszteni, minél versenyképesebbé tenni, mivel az Érmell-

ken is elég nagy versengés van a diákokért. Mindemellett szeretné elérni azt is, hogy egyre több szakkon versenyvizsgát szervezzenek azért, hogy a diákokat arra ösztönözzék, hogy felkészültebbek legyenek.

SZ. J. L.

Kérhető a harmadik védőoltás is

Felvehetik a koronavírus elleni harmadik, úgynevezett emlékeztető vakcinát azok, akik legalább hat hónapja kapták meg az oltást. A munkás klubban létrehozott székelyhídi oltóközpontban továbbra is a Pfizer-BioNTech-vakcinával oltanak. Az oltóközpont hétfőn, szerdán és pénteken délután 15 és 20 óra között, illetve szombaton reggel 8 órától 20 óráig tart nyitva. A polgármesteri hivatal arra kér mindenkit, hogy oltás előtt a 0740-685332-es telefonszámon foglaljon időpontot. Természetesen a fenti telefonszámon továbbra is lehet jelentkezni az első vagy a második oltásra is!

A koronavírus elleni védőoltás ingyenes.
ÉR HANGJA

Fergeteges Tini Dance Center-show

A Tini Dance Center táncosai voltak a színpad az Együtt dobbanó címet viselő néptáncos székelyhídi színház-avatást követő napon, szeptember elején. A Tini Dance apraja-nagyja még a fellépés előtt egy látványos próbát tartott a Szabó Odzsa Városi Színház előtti téren. Az azt követő mintegy kétórás előadáson érmihályfalvi, bihari és székelyhídi táncosok léptek fel a színpadon. Béres Csaba polgármester ünnepi köszöntője után kezdetét vette a nagyszabású show, amelynek címét a Republic együttes egyik ismert dalából kölcsönözték: Szeretni valakit, valamiért. Oláh Katalin, a Tini Dance táncsoport vezetője kifejezte örömét, hogy több mint nyolc év elteltével ismét kőszínházban tarthattak táncbemutatót. A fellépők színvonalas műsort mutattak be, igazán dübörgött a városi színház.

ÉR HANGJA

A TDC-sek a fellépés előtt látványos próbát tartottak a színház előtti téren

Néptáncos színházavató

A magyar néptánc remekeiből kapott ízelítőt a közönség az az Együtt dobbanó című ünnepségen

A Bodzavirág csoportja szilágysági táncokat hozott Székelyhídra

„A tánc a legmagasztosabb, a legmegindítóbb és a legszebb a művészetek között, mert nem pusztán lefordítja az életnek, hanem az élet maga.” (Martha Graham)

Az Együtt dobbanó címet viselő néptáncos színházavató régen áhított esemény volt Székelyhídon. A szeptember 4-i eseményen a házigazda székelyhídi Zajgó Néptáncsoport meghívására felléptek a Szeged Táncegyüttes, a Micskei Görböc és a Csokalyi Fényes Néptáncsoport táncosai az alig egy hete nevet kapott Szabó Ódzsa Városi Színházban. Fekete Katalin kultúrágaztató felkérésére Béres Csaba polgármester üdvözölte a közönséget, majd felgördült a függöny és a Zajgó kiscsoportjának tagjai eszközös táncokkal nyitották az előadást. Ezután az együttes nagycsoportjának táncosai felcsiki és dél-alföldi táncokkal örvendeztették meg a közönséget. A színpadra vitt művek koreográfusa Gombos András, a Szeged Táncegyüttes művészeti vezetője volt,

A micskei Görböc táncosai makkfalvi és tyukodi táncokkal léptek fel

aki jó ideje oktat is Székelyhídon. Ez alkalommal négy táncsoport érkezett vele Székelyhídra, a Ficergők, az Arany-Zsendice, a Senior csapat és a Bodzavirág.

A nagy múltú Szeged Táncegyüttes Bodzavirág csoportja Hell Nikolett és Simoncsics Pál vezetésével szilágysági táncokat hoztak, a koreográfus Vámos László volt.

Kolumbán Norbert kalotaszegi táncok koreográfiáját a Gombos András vezette Arany-Zsendice vitte színpadra. A szegedi Senior csoport bonchidai táncokat mutatott be, Hell Nikolett és Simoncsics Pál vezetésével-koreográfiájával. A Ficergők marossárpataki táncokkal jeleskedtek a színpadon, ezt a csoportot is Gombos András vezeti,

A Szeged Táncegyüttes

Az 1955-ben alakult Szeged Táncegyüttes a város legnagyobb létszámú és legrégebbi múltra visszatekintő hagyományörző együttese, amely Szeged kulturális-közművelődési és művészeti életében évtizedek óta meghatározó szerepet tölt be. Az együttes célkitűzése a Kárpát-medencei magyar és más nemzetek folklórhagyományainak megismertetése, terjesztése és színpadra vitele korszerű koreográfiák képében.

A Zajgó kiscsoportjának tagjai eszközös táncokkal nyitották az előadást

Ugrós és csallóközi táncok a csokalyi Fényes néptáncsoport előadásában

A szegedi Senior csoport bonchidai táncokat mutatott be

Dél-alföldi táncokat láthattunk a házigazda Zajgó Néptáncsoporttól

az együttes mellett felnevelőkben van a hasonló nevet viselő zenekar.

A Zajgó Néptáncsoport

A 2013-ban helyi és környékbeli kisiskolásokból alakult Zajgó Néptáncsoport létrejött Béres Csilla csoportvezető elkötelezettségét dicséri. Fejlődését a csoport olyan neves szakembereknek köszönheti, mint Gombos András, Jaziminszky Éva – szintén a Szeged Táncegyüttes oktatója – és Hercz Vilmos, a Debreceni Népi Együttes vezetője. A mára már három korosztályban működő táncsoporttal való foglalkozáshoz csatlakoztak Czapp Hanna és Püsök Julianna pedagógusok. Repertóriumukban népi gyermekjátékok, dél-dunántúli eszközös, moldvai, szilágysági, felcsiki és rábáközi táncok szerepelnek.

A micskei Görböc Néptáncegyüttes

Az 1987 őszén alakult táncgyüttest Erdei Sándor és Hodgai Edit vezeti, utóbbi a székelyudvarhelyi táncból vitte az alapokat a Bihar megyei Micskére. Átadott mindent, amivel a Venyige Együttes felruházta és elindította a néphagyomány éltetésének útján. Az együttes vezetői oktatással is foglalkoznak, a megye területén több néptáncsoport létrejöttével mellett bábáskodtak.

RUPARCSICS JUDIT CSILLA

A Ficergők marossárpataki táncokkal jeleskedtek a színpadon

Visszatekintő az elmúlt egy évre

Van amire büszkék legyenek a bihariak

A tavalyi helyhatósági választások óta eltelt egy év alatt számos kedvező változás történt Bihar községben. Erről beszélt lapunknak Szilágyi Zoltán polgármester.

A polgármester és a helyi tanács négyéves mandátuma első évének összefoglalójaként elmondható, hogy a rövid távra kitűzött céljaik nagyrészt

A polgármester az építendő utakról is beszélt

megvalósultak, ami természetesen nem jelenti azt, hogy kényelmesen hátra lehetne dőlni, hiszen a hosszú távú beruházások és tervek kivitelezése sok munkával jár.

„Ezért fontosak az eddig elért sikerek, hogy motiváló erőként szolgáljanak a további eredményes munkához. Ebben az értelemben, bár köztudott, hogy »öndicséret gyalázat«, mégis fontosnak tartjuk felsorolni, hogy mi mindent sikerült elérni ez alatt a röpke egy év alatt” – nyilatkozta az előljáró.

E tekintetben megemlíthetjük a hangsúlyosan ügyfélbarát jellegű szolgáltatásokat és ügyintézt, amelyeket az új székhelybe átköltöztetett polgármesteri hivatal alkalmazottai nyújtanak. A járványhelyzet közepette is, a lehetőségekhez mérten, igyekeztek biztosítani a zökkenőmentes ügyintézt és naprakész lakossági tájékoztatást, akár online felületeken is.

Új sportcsarnokot építenek

Az ifjúság, iskola és sport területén a tanév kezdetével sikerült kívülről felújítani a kis iskolát, idén is biztosítják a tanulmányi ösztöndíjakat, illetve támogatják a különböző ifjúsági és tehetségkutató, -fejlesztő programokat. Ebbe a sorba illeszkedik a helyi focicsapat felkarolása, valamint az újabb sportolási lehetőségek biztosítása, mint például a versenytánc és a tenisz.

Családi napokat szerveztek Értarcsa község településein

A község mindhárom településén, Értarcsán, Gálospetriben és Éradonyban családnapi napokat szerveztek az önkormányzat. Mindegyik faluban ugrálóvárat állítottak, amelynek költségeit a polgármesteri hivatal állta. Vajna Antal, Értarcsa polgármestere és Kerezi Attila alpolgármester örömmel újságolta, hogy a gyerekek nagyon élvezték a játékokat.

Nagyon jól érezte magát mindenki a családi napok rendezvényein

A Bihar megyei magyar iskolák tanévnyitója

Ünnepélyes keretek között tartották meg a Bihar megyei magyar iskolák tanévnyitóját szeptember 10-én a szentjobbi Kisboldogasszony római katolikus plébániatemplomban. Máry János helyi plébános Jézus

hegyi beszédét példázva, anyanyelvünk megőrzésének felelősségét nyomatékosította. A pedagógus feladata, hogy ne csak tudást, hanem az általános derűt, világosságot is vigyen az iskolákba.

Ünnepi szentmisével egybekötött tanévnyitót tartottak a Bihar megyei magyar iskolák számára a szentjobbi római katolikus templomban

Új járdák Érkörtvélyesen

Ebben az időszakban több projektet valósít meg az érkörtvélyesi polgármesteri hivatal. Az egyik ilyen, hogy ott ahol még nincs, járdákat készítenek.

Figyelembe véve a lakosság igényeit, az esős, téli időszak közeledtével járdákat készítenek a lakosok számára azokban az utcákban, ahol ez még nem történt meg.

Érkörtvélyesen három utcában, Érvasadon pedig egy utca esetében készítenek járdát több mint egy kilométeren keresztül. A járdának a szélességét úgy kellett megállapítani, hogy egy gyermekocski elférjen rajta. Nagy István polgármester elmondta, hogy a főútcán egy kicsit szélesebbre tervezték a járdát.

Monospetriben lesz a községközpont

A közelmúltban népszavazást tartottak Vedresábrány községben. A szavazólapon két kérdés szerepelt: „Szeretné-e Ön, hogy a községközpont átköltözzön Vedresábrányból Monospetribre?"; „Szeretné-e Ön, hogy a község neve megváltozzon, Vedresábrányról Monospetribre?” Az idei nyarat a referendumra való készülődés és annak a lebonyolítása töltötte ki Vedresábrány községben.

Barcui Barna, a község polgármestere lapunknak elmondta: „Ez egy nagyon aprólékos és bonyolult folyamat volt, összességében nem hasonlít arra, amit esetleg más elképzelt. Én sem gondoltam, hogy ez a procedúra ennyire összetett és bonyolult. A helyzetet nehezítette, hogy ellenszéllel kellett megküzdjünk, mert a kormányterületi képviselője nagyon figyelte minden lépésünket. Hála Istennek túl vagyunk rajta. Az eredmény meglepő lett, jómagam mintegy 800–850 szavazatra számítottam, de meglepetésemre több mint 960 szavazat gyűlt össze. Itt megemlíteném, hogy két település

nem szavazott, ők így akartak »segíteni« rajtunk, hogy nem mennek el szavazni, így remélték a népszavazás megbukását. Nem jártak el helyesen a monospetriekekkel szemben, tiszteletüket kifejezhetnék volna azzal, hogy legalább elmennek és nem szavaznak. De nem tették.”

A népszavazás tehát sikeres lett, eddig legalábbis nem vétőzta meg senki, most már az RMDSZ-es szenátorok és a képviselők dolga, hogy törvényt kezdeményezzenek a költözés megvalósítására. Ebben a nem kis feladatban Cseke Attila szenátor és Szabó Ödön képviselő munkájára és segítségére számíthatunk, akiknek ezúton is köszönöm támogatásukat – közölte az előljáró.

A községközpont mindig is Monospetri kellett volna legyen. Ez ugyanis a község legnagyobb lélekszámú és legfejlettebb települése. Egyszer már próbálkoztak, 2009-ben, de akkor az eredményt megvétőzta a prefektúra. Az önkormányzat fellebbezett és a bíróságtól újabb lehetőséget kaptak a terv megvalósítására.

Új sétányt alakítanak ki Érbogyoszlón

Megszűnik a hosszú éveken át tartó veszélyes közlekedés Érbogyoszlón. Ezt a településen áthaladó megyei jogosultságú út okozta az ott lakók számára. A megyei út mentén közel 220 méteren nem volt járda, ennek következtében a gyalogosok több tíz éven át kénytelenek voltak a forgalmas útszakaszon közlekedni.

Az ott lakók nehézségeit, tapasztalatait meghallgatva Gulya Andrea alpolgármester indítványozta egy sétány megvalósítását, amely nemcsak hasznos, de szebb, új arculatot is nyújt a településnek.

A munkálat szeptemberben vette kezdetét, kivitelezését hosszú előkészítő munkák előzték/előzik meg, azonban a végeredmény egy mintegy 220 méter hosszúságú és két méter széles gyalogos közlekedést biztosító szakasz építése lesz. Az előljárók szerették volna kicsit egyedivé és szebbé tenni egy egyszerű járdánál, így kezdeményezték, hogy a sétányt színes járólappal rakják ki. Ennek teljes hosszán végig kihelyeznek kültéri padokat, melléjük parki, utcai hulladékgyűjtő kukákat, díszfákat. A kellemes esti hangulatot pedig több dekoratív napelemes villanyoszlop fogja biztosítani.

Elkezdődtek a sétány kialakításának munkálatai

Itt minden adott lesz egy kellemes nappali vagy akár esti sétához Érbogyoszló főutcáján.

Felújítások az érbogyoszlói iskolában

Teljesen új tetőszerkezetet kapott a tanintézmény

A bogoyoszlói általános iskola régi tetőszerkezetét újra cserélték ki, s egy újabb osztálytermet is teljesen felújítottak

Az elmúlt öt évhez hasonlóan az érbogyoszlói helyhatóság idén is felújításokat végzett a község egyik tanintézményénél. Az Érbogyoszlói I-IV. Osztályos Általános Iskola megrongálódott régi tetőszerkezetét teljesen újra cserélték ki, s mellett egy újabb osztálytermet is teljesen felújítottak.

Kócza István polgármester fontosnak tartja a tanintézmények folyamatos karbantartását, ezért mindent megtesz annak érdekében, hogy megfelelő körülményeket tudjon biztosítani a tanulók számára. Igyekeznek minden évben valamilyen felújítást vagy beruházást megvalósítani az iskolákban, az óvodákban, az alacsony költségvetés biztosította lehetőségek függvényében.

Az osztályteremben a salétromos falburkolatot teljesen eltávolították, többek között a fapadlót is. Ráadásul 80 centiméter mélyen a földet is kiszedték annak érdekében, hogy a helyére visszapakolt köréteg még vízáteresztőbb legyen. A fal színét és a laminált parketta mintájának kiválasztását rábízta Balázs Erika tanítónőre, hogy az ő és az osztály tetszése szerint legyen minden, hiszen ők fogják használni nap mint nap.

Az eredménnyel mindenki elégedett volt. Jöhetnek az újabb tervek a következő tanévre is, többek között a játszótéri felszerelések közbeszerzése, melyet abból a pénzből fog vásárolni az önkormányzat, az óvodák és elemi iskolák részére, melyet a nyáron meghirdetett *Június – a tisztaság hónapja* elnevezésű versenyen nyertek.

Leaszfaltozták az utcákat Monospetriben

Az elmúlt hetekben sikerült leaszfaltozni Monospetriben és Vedresábrányban a romatelek minden utcáját, valamint a pincesorot is, több mint 1300 méteren. Ezt követően Monospetriben minden utcát leaszfaltoztak. Természetesen a község többi települését sem hanyagolták el, hiszen mindegyik egyformán fontos az önkormányzat számára. Barcui Barna

polgármester kifejtette, hogy ez a projekt már több éve tart, ami egy több községi (kistérségi) fejlesztési tömörülésben zajlik. Ennek tagjai Kiskereki, Érbogyoszló és Vedresábrány. A munkálatok jelenlegi állása szerint még az útpadkákat kell befejezzék, és akkor Vedresábrányban is véget fog érni a munka. Majd Érbogyoszlón dolgozik tovább a kivitelező.

Összesen mintegy 1300 méteren végeztek aszfaltozási munkálatok Vedresábrány községben, többek között a pincesorot is

Bihar: elkerülő és összekötő utat építenek

Bihar községben a megnövekedett gépkocsiforgalom csökkentése elsődleges prioritást jelent az önkormányzat számára. Mivel nemcsak a bihari és hegyközkovácsi lakókat érinti ez a probléma, hanem a metropolisövezet lakóit is, ezért az elmúlt időszakban úgy döntöttek, hogy partneri szerződést kötnek a metropolisövezettel, illetve Nagyvárad polgármesteri hivatalával egy elkerülő út megépítésére. A leendő út előtanulmánya már elkészült, melyet egy sor bürokratikus procedúra követ. Ha minden a megfelelő ütemben halad, akkor az ígéretek szerint jövőre elkezdődhet a kivitelezés. Szilágyi Zoltán, Bihar község polgármestere kifejtette: „Az elkerülő út terveinek elkészítése után, második körben tovább gondoltuk az úthálózataink bővítését a forgalom további csökkentése érdekében. Ennek érdekében a Bihar Megyei Tanáccsal kötöttünk partneri szerződést, melynek tárgya a bihari elkerülő út és Hegyközpályi közötti útszakasz megépítése. Mind az elkerülő út, mind a pályi összekötő út mellett párhuzamosan kerékpárút is fog épülni, mivel a biztonságos közlekedés érdekében erre is szükség van. Amennyiben nem ütközünk előre nem látott akadályokba, úgy ezt a tervet is a következő évben már kivitelezjük” – mondta a községvezető.

Családi napokat szerveztek Értarcsa településein

Nem kellett fizetni az eszközök használatáért, ugyanis ez ingyenes volt. Focibajnokságot is szerveztek a környező falvak csapatainak részvételével,

akiket a mérkőzések és a díjkiosztás után a házigazdák megvendégeltek. Szalkai Zsuzsa kulturális referens helyi gyerekek részvételével színvonalas előadást állított

össze Éradonyban és Értarcsán a nagyérdemű közönség szórakoztatására. A színdarab bemutatását követően mindenkit meghívtak egy bográcsosra, üdítőitalra és kávéra.

Gálospetriben nyúlputtató verseny is volt, és a farönkök húzásában és a főzésben is össze lehetett mérni a tudást. A legnépszerűbb esemény azonban más volt, a legtöbb nézőt a roncsderbi vonzotta. Ezen több mint húsz autó vett részt, és két kategóriában is versenyeztek. A vetélkedő odavonzotta a környék roncsautóit. Nagyon sokan érdeklődtek a derbi iránt, a kíváncsiságot az is indokolta, hogy ilyen rendezvény még nem volt a községben. A roncsderbi megszervezésének ötlete Szabó Attila gálospetri tanácsostól származott. Az előjárók elmondták, hogy a rendezvénysorozatnak a finanszírozását az értarcsai polgármesteri hivatal mellett a helyiek biztosították, magánvállalkozók, tanácsosok, mezőgazdászok. Vajna Antal közölte, hogy mindenki nagyon jól érezte magát, a hangulat fergeteges volt, az ünnepi est retródiszkóval zárult, ahol közreműködött DJ Bara.

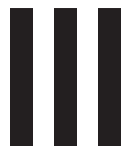
Színvonalas előadást szerveztek Éradonyban és Értarcsán a helyi gyerekekkel Szalkai Zsuzsa kulturális referens

Sokan voltak kíváncsiak a környező települések csapatainak focibajnokságára

Több mint húsz autó versenyzett az először megszervezett roncsderbin

Visszatekintő az elmúlt egy évre

Van amire büszkék legyenek a bihariak

A bihari szüreti vásáron gulyáskészítő tudásukat is összemérték a csapatok

A további sportágak kapcsán pedig komoly távlatot nyit az elmúlt időszakban aláírt szerződés egy új sportcsarnok megépítésére, ami a fejlesztési minisztériumhoz benyújtott egyik nyertes pályázatnak köszönhető.

Közösségi összetartó erő

Közösségük összetartó erejét növelik azok a kezdeményezések, melyek az idősebb korosztályt célozzák meg, vagy a családokat helyezik előtérbe. Ilyen a hagyományteremtő szándékkal, de idén első ízben megszervezett és óriási sikernek örvendő Szép korúak találkozója. Az önkormányzat hagyományosan felkösönti az ötvenéves házassági évfordulójukat ünneplő párokat. A helyben lakó családokat erősítő, beindították az úgynevezett babacsomagot, amely minden újszülött

része 500 lej értékű babaápolási termékeket tartalmazó ajándékcsomag átadását teszi lehetővé.

Az infrastruktúra terén elérték az autóbussz megálló felújítását, illetve elkezdődött a régi vízvezető árkok újjáépítése. Az időközben odavonzott új befektetőknek köszönhetően újabb munkahelyek létesültek, ezzel is elősegítve a munkaerő helyben tartását, ami jótékony hatású a helyi gazdaság fejlődésére.

Közlekedésbiztonsági fejlesztések

Bár a községen áthaladó forgalomtól még nem tehermentesíthették a községet, de némi előrelépést e téren is tettek, hiszen megvilágították a gyalogátkelőket, újabb közlekedési táblákat helyeztek ki, a község településeinek bejáraitól lévő helységeket

névtáblákat új, ledes kivilágításúakra cserélték. Ezek az intézkedések legalább részben hozzájárulhatnak a közlekedésbiztonság növeléséhez. Másrészt ezek a változtatások, mint arculati elemek is a község javára válnak, hasonlóan a szépen karbantartott köztérhez, melyeket alkalomra ünnepi díszbe öltöztetnek. Külön siker e téren a megyei tisztasági bajnokságon elnyert első helyezés, és az ezzel járó 100 ezer lejes pénzjutalom, melyből Biharon újabb park fog létesülni, illetve Hegyközkovácsiban tovább bővítik a meglévő játszótérrel.

Együttműködés a civil szférával

Az egyházakkal, a civil szervezetekkel hagyományosan szoros és jó az együttműködés. A polgármesteri hivatal állandó támogatója, társszervezője, adott esetben kezdeményezője több jelentős ünnepségnek, melyeken keresztül erősítik a közösségi szolidaritást, megőrzik a nemzeti hagyományainkat, kultúránkat. Ide sorolható a magyar kultúra napjának ünnepi rendezvénye, a virágkarnevál bihari megrendezése, az első Őszi szüreti vásár, a nemzeti és egyházi ünnepeink támogatása, ahogyan a népi hagyományainkat felelevenítő szüreti bálóké is mind Biharon, mind Hegyközkovácsiban is. A polgármester közölte, a kultúra terén elért

Ünnepeltek Bihar községben a szép korúak első találkozásán

Nagyon jó volt a hangulat a bihari szüreti rendezvényen

sikerként könyvelik el azt is, hogy hosszas bürokratikus hercehurca során végre az önkormányzat tulajdonként telekkönyvezték a bihari földvárat. Ezzel egy időben megújult a bihari értéktári bizottság is, mely a jövőre nézve több helyi érték feltérképezését és értéktárba vételezését tűzte ki célul.

„Összefoglalásként tehát bátran kijelenthetjük, hogy van, aminek örüljünk, van, amire büszkék vagyunk! Ugyanakkor tisztában vagyunk azal is, hogy még rengeteg tennivaló vár ránk, és a további nagy kihívá-

sokhoz – mint az utak aszfaltozása és karbantartása, közművesítés, új utak építése az áthaladó forgalom csökkentésének érdekében – sajnos a helyi forrásaink nem elégségesek. Ez ügyekben a felelős hatóságok, pályázati hatalmi döntések függvényében történhetnek csak jelentős elmozdulások. Márpedig a brüsszeli és

bukaresti „malmok” is köztudottan „lassan örölnek”. Ezek az eljárások mindannyiunk részéről nagy türelmet, kitartást és bizalmat követelnek. Reméljük, hogy e téren is mihamarabb látványosakká válhatnak az eredmények. Annyit viszont mindenképp hangsúlyoznunk kell, hogy a felsorolt eredmények java részét saját erőből, mindannyiunk összefogásával és egymás támogatásával sikerült elérni, ami azt bizonyítja, hogy együtt sok mindenre képesek vagyunk, és lehetünk a jövőben is – nyilatkozta Szilágyi Zoltán.

Bemutatták a helyi értékeket Szentjobbon

Első alkalommal szervezték meg az Öreghegyi Szőlőfesztivált és Vásárt a közelmúltban Szentjobbon. Az egész napos program célja a helyi értékek bemutatása volt.

A rendezvénysorozatot a magyar kormány és az agrárminisztérium támogatta, és a Hungarikum Bizottság települési, tájegységi értéktárak létrehozását célzó pályázatának keretében rendezték meg. A nagyszabású eseményen helyi értéktár-konferenciát tartottak, melyen a település épített, kulturális, természeti, gasztronómiai és ipari értékeiről volt szó. Ugyanakkor a szórakoztató események sem hiányozhattak, mint például a hagyományörző, gasztronómiai és kézműves termékek bemutatója, de volt íjászat, bográcsfőzőverseny, must- és borkóstoló, sárkányrepülés, kézműves foglalkozások, lova-

Több néptáncgyűttes és népdalkör is fellépett az eseményen

A helyi értékeket ismertető konferenciával kezdődött a szőlőfesztivál és vásár

Must- és borkóstolót is tartottak a szentjobbi rendezvénysorozaton

gi fegyverek bemutatója, szüreti népszokások előadása stb. Az esemény főszervezője a Pro Szentjobb Alapítvány volt, és társszervezőként közreműködött a helyi polgármesteri hivatal, a helyi népdalkör és a huszár hagyományörzők is.

Zatykó Jácint, Szentjobb polgármestere kifejtette: „Fontos állomáshoz érkeztünk Szentjobb település életében. A Hungarikum Bizottság, az agrárminisztérium támogatásával és az RMDSZ segítségével sikerült a helyi értékeket összeállítanunk. Jőmagam az elnöke vagyok a helyi értéktár-bizottságnak. Az agrárminisztérium támogatásából valószínűleg meg a helyi értékek bemutatóját, szerveztük meg a helyi termékek vásárát, a kulturális programokat, az esti koncertet, és lehetőséget biztosítottunk helyi előadók, művészek fellépésére.”

A rendezvény konferenciával vette kezdetét, amelyet a szentjobbi turisztikai központban tartottak meg. László Sándor, a Pro Szentjobb Alapítvány elnöke a helyi értéktárral kapcsolatos kiadványt mutatott be. Csorba Sándor történelem szakos tanár, helytörténész Szentjobb történelméről értekezett, majd dr. Szabó József helytörténész

a szőlészet és borászat történeti összefüggéseiről beszélt, Tötös Norbert pedig Szentjobb hírességeiről tartott előadást. László Sándor kifejtette, hogy Szentjobb elég sok olyan értékkel rendelkezik, ami helyet kapott az összeállításban. Végül húsz olyan érték szerepel ebben különféle kategóriákban, mint például épített örökség, kultúra, ipar, mezőgazdaság stb.

A rendezvény hivatalos megnyitóját a népművészeti előadások hangzottak el, majd a térségből érkező több néptáncgyűttes és népdalkör is fellépett a helyi sportpályán felállított színpadon. A közönség láthatta a monospetri Bábota Néptáncsoport, a székelyhídi Búzavirág Népdalkör előadását, valamint a szalacsi Örökzöld Asszonykórust, a Csillagocska Néptáncgyűttest és a Soroglya Zenekart, illetve a szentjobbi Vadvirágok Népdalkört. Maráz Szabolcs helyi, fiatal népzenekezdő kalotaszegi népdalt énekelt.

Az esti koncerten a Republic együttes zenéi játszó KisCipő Zenekar lépett fel. Ezt követően nótáest zajlott. A zenés táncos programokkal egy időben lehetett megsejteni a retróautók parádáját is.

Folytatják Értarcsa fejlesztését

Az utóbbi időszakban sem tétlenkedtek Értarcsa község vezetői, több beruházás is zajlik, és tovább folytatják a fejlesztési munkákat. Vajna Antal polgármester és Kerezi Attila alpolgármester lapunk kérésére összefoglalta a beruházások jelenlegi állását. Megtudtuk, hogy továbbra is folytatódik a mezőgazdasági utak

Játszótereket fognak kialakítani Értarcsa község településein

és a községi utak kövezése, valamint felújítása. Ennek nyomán négy út esetében végeztek javítási munkákat. Értarcsán a Hatház utca végén lekövezték a legelőre vezető útszakaszt, ennek hossza 380 méter, szélessége pedig négy méter. Ezáltal megkönnyítik a mezőgazdaság munkáját a termények betakarításában.

Az Értarcsán lévő Sikátornál – ami az iskola mögött található – szintén lekövezték a legelőre vezető utat (260 méter hosszúság, három méter szélesség). Ugyancsak Értarcsán lekövezték a baptista temetőhöz vezető utat, amelynek hossza 500 méter, szélessége pedig három méter. Értarcsa község határában pedig felújítottak egy 750 méter hosszú, négy méter széles me-

zőgazdasági utat, ami a Búzarét nevű parcellában található. A polgármester összegezte, hogy összesen 1890 méter mezőgazdasági utat tettek rendbe ebben a negyedévben, amelyet még az RMDSZ-es vezetési megyei tanácstól kapott támogatásból sikerült kivitelezni.

Játszótereket építenek

A harmadik negyedévben az értarcsai polgármesteri hivatal három játszótér felszerelését vásárolta meg, a község mindhárom falujában élő gyermekek számára. Nagyon szép játszótérek lesznek, a helyhatóság már kijelölte ezek helyszínét, fákat ültettek, hogy a nyári időszakban árnyékot nyújtsanak. Homokot is szállítottak oda, hogy homokozókat hozzanak létre. A tervek szerint a játszótéreket csak tavasszal fogják kialakítani.

A polgármesteri hivatal még vásárolt harminc darab utcai kukát és harminc darab utcai padot is.

Felújítják a gálospetri iskolát

Vajna Antal polgármester közölte azt is, hogy Gálospetriben, a Roth-házban korszerűsítették a fűtést, mivel beszerelték a távfűtési rendszert. Ez azért is fontos megvalósítás, mert az iskolát egy időszakra átköltöztetik a Roth-házba, ugyanis a tanintézmény épületét felújítják. Már megkapták a pénzt a gálospetri iskola felújítására, és már kiírták a munkálatokra vonatkozó közbeszerzési eljárást. Amikor döntés születik, hogy melyik cég nyeri el a munkálatokat és elkezdődhet a beruházás, akkor költöztetik el az iskolát.

Több utat is lekövezték, így a legelőre vezető sávot is

A gálospetri Roth-házban korszerűsítik a fűtési rendszert, az épületbe egy időre az iskola fog átköltözni

A Bihar megyei magyar iskolák tanévnyitója Szentjobbon

Ezt követően Csúry István, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspöke köszöntötte az egybegyűlteket. A szentmise után Vajda Zita Bonifácia nővér, a helyi Szent István Általános Iskola igazgatója, majd Kéry Hajnal Bihar megyei főtanfelügyelő-helyettes köszöntőbeszédét hallhattuk, majd Zatykó Jácint, Szentjobb polgármestere és Szabó Ödön, az RMDSZ Bihar megyei parlamenti képviselője osztották meg ünnepi gondolatai-

kat. Az eseményen tizenhat nyugdíjba vonult Bihar megyei pedagógus vette át a Pedagógus Szolgálat Emlékérmét Kéry Hajnaltól munkája elismeréseként.

A tanévet Bihar megye minden egyes tanintézménye az úgynevezett zöld forgatókönyv szerint kezdte, de felkészültek az online oktatásra is, ha esetleg a járványügyi helyzet ezt indokolná – közölte a főtanfelügyelő-helyettes.

Új járdák Érkörtvélyesen

Ott egyméteres lesz, az utcavégén pedig, ahol nincs akkora forgalom, 80 centiméteres, ott is elfér majd egy gyerekkocsi. Azt szeretnék elérni, hogy minden utca le legyen aszfaltozva. Az a természetes, hogy minden utcában legyen járda, legalább az egyik oldalon, hogy tudjanak közlekedni a sáros időben is. Minden utcát lekövezték már a nyár folyamán. Szükség esetén mentővel, tűzoltóval meg lehet közelíteni minden utcát. Az előljáró hangsúlyozta, hogy jelenleg is zajlik a járdák építése, hamarosan befejeződik ez a projekt. Mintegy 1200 méter hosszúságban épül-

nek járdák Érkörtvélyesen és Vasadon. Ezek kiválasztása úgy történt, hogy Érkörtvélyesen megbeszéltek a tanácsosokkal, hogy melyik utcába létesítsenek járdát, Vasadon pedig a régi járdát újították fel, felszedték a régi elavultat, és újat helyeztek el mintegy ötszáz méteren.

Járdákat építenek, szélesítenek, korszerűsítene

Tovább zajlanak az érkörtvélyesi beruházások

Lefestik a polgármesteri hivatalt

Érkörtvélyesen már egy éve működik az új épületben a polgármesteri hivatal, ahol belül mindent rendbe tettek. Jelenleg az épület kültéri festése zajlik. „Eljött annak az ideje, hogy egy szép színt is adjunk ennek az impozáns épületnek. Ennek az épületnek el kell térnie a többitől, ugyanis hivatal működik itt. Megszületett a döntés, kiválasztottunk két színt” – nyilatkozta Nagy István érkörtvélyesi polgármester. Bővítették a parkolási lehetőségeket, a polgármesteri hivatal hátsó udvarában fedett parkolót alakítottak ki az alkalmazottaknak annak érdekében, hogy több hely jusson azoknak, akik a hivatalba jönnek ügyes-bajos ügyeiket rendezni.

Segítik a mentősök munkáját

A helyhatóság munkatársai jelenleg olyan online programon dolgoznak, amelynek alkalmazásával a házzámokhoz GPS-koordinátákat rendelnek, amelyeket a rendőrség, tűzoltóság, mentősök rendelkezésére bocsátják, hogy ezáltal is segítsék a munkájukat. Ily módon szükség esetén könnyebben és hamarabb megtalálják a keresett házzámot. Így nem kell majd időt vesztegetni azzal, hogy arról érdeklődjenek, merre található egy adott házzám, tehát hamarabb eljutnak a bajbajutottakhoz.

Gumiréteg a focipályán

A közelmúltban gumiréteggel látták el az érkörtvélyesi focipályát, valamint lábteniszpályát is sikerült kialakítani. A gyerekek már régóta panaszkodtak arra, hogy a betonlapú focipálya növeli a sérülés kockázatát, ezért a helyi tanács úgy határozott, hogy az idén gumiréteggel vonatja be azt. „Ezt a munkát a megbízott cég elvégezte, a pályát át is adtuk, már lehet ott játszani, focizni. Tornaórát is lehet ott tartani, ameddig elkészül az iskola új tornaterme” – fejtette ki Nagy István. A gyerekek körében nagy örömet váltott ki a focipálya fejlesztése, vigyáznak is rá. Az előljáró hangsúlyozta, hogy ez egy nagyon sikeres befektetés volt.

Tűzifát osztanak a lakosságnak

Itt az ős és a hideg, az energiaárak pedig jelentősen emelkedtek, ezért időben gondoskodni kell a tüzelőről. A polgármesteri

hivatal felvette a kapcsolatot az erdészeti hivattal, és a következő képviselő-testületi ülésen döntenek majd arról, hogy milyen áron tudják majd biztosítani a tűzifát a lakosság számára a községi erdőkből. Nagy István polgármester kifejtette: ahhoz, hogy mi megállapítsunk egy árat, először az erdészeti hivatalnak kell árajánlatot tennie, amit mindenképpen figyelembe kell venni, ugyanis egy bizonyos határértéken kell maradni. Körülbelül 350 köbméter fáról van szó, amit a lakosság között fognak kiosztani a következő hetekben. Az előljáró aláhúzza: az önkormányzat erdeiből minden évben van vágás, és úgy döntöttek, hogy ebben fogják azt kiosztani a rászorultaknak. Ez nem lesz ingyenes, de olcsóbb lesz, mint ha az erdészettől vásárolnának.

Fejlesztési tervek a községben

Az érkörtvélyesi képviselő-testület ülésén a tanácsosok felvetették azt a problémát, hogy az orvosi rendelőknel várakozó betegeknek esetleg esőben kell állniuk. A helyi tanácsosok arra kérték a polgármestert, hogy vegye fel a kapcsolatot egy kivitelezővel, hogy teraszt építsen ki mindkét orvosi rendelő elé, azért, hogy civilizáltabb körülmények között tudjanak várakozni a lakosok. Nagy István polgármester közölte, hogy ez a terv is meg fog valósulni.

Gumiréteggel látták el a focipályát, ahol lábteniszpályát is sikerült kialakítani

A turisztikai értékeket népszerűsítik a fiatalok

Spanyol, portugál önkéntesek dolgoznak a helyi és régiós turizmusért Székelyhídon, később lengyel és francia társuk is csatlakozik

Három külföldi fiatal döntött úgy az év nyár végén, hogy az őszi-téli hónapokat Székelyhídon, az Ér Hangja Egyesület kötelékeiben szeretné eltölteni, az EU Európai Szolidaritási Testület Programjának köszönhetően, mint a közösségért, a településért tevékenykedő önkéntes. Ezt idén a *Turizmus Székelyhídon – a helyi közösség kilátásai* elnevezést kapott projekt teszi lehetővé.

A két spanyol fiú, Javier és Pepe, akik augusztusban érkeztek, és portugál leányzó társuk, Mariana, aki szeptember elején csatlakozott a csapathoz, a székelyhídi és érmelléki turizmus népszerűsítéséért igyekeznek tenni, miközben maguk is hétről-hétre fedezik fel, mi is lehet egy turista számára fontos vagy érdekes, mint ahogyan nekik is.

A fiatal önkéntesek összesen négy hónapot töltenek városunkban, ez idő alatt kisvideók és podcastbeszélgetések formájában fedik fel az érdeklődők számára, miért lehet jó vagy épp hasznos kis vidékünkre látogatni. Az eddig készült kisvideókat látva azok, akik ide készülnek látogatni, találkozhatnak gasztróélményekkel, szabadidő aktív eltöltésére vonatkozó javaslatokkal, a táj szépségébe is betekintést nyerhetnek, de decemberig további részletek derülnek ki Székelyhíd és Érmellék vendéglátó oldaláról, Pepe és Mariana munkájának köszönhetően. Ezek a videók első sorban a közösségi médiában található meg a *Touristic Säcueni*

Pepe sportos alkat, túrázás közben is „új barátokra” lel

Facebook-oldalon és Instagram-oldalon, amelyet korábbi önkéntesek hoztak létre, és a jelenlegi önkéntesek látnak el újabb tartalmakkal, de az *Er Hangja* YouTube-csatornáján is kattinthatók.

A podcastbeszélgetések sorozata, amely a *Spanyol karaván* (interneten angolul keresendő: *The Spanish Caravan*) címet kapta, eddig négy közzétett epizódot tudhat magáénak, Javier lelkes rádiós munkájának hála. Ezek közül az elsőt Javier és Pepe együtt készítették, megosztva első benyomásaikat maguk is, mint turisták a városban és vidékünkön. Emellett az Érmellék látványairól, illetve Székelyhíd turisztikai fejlesztési terveiről hallhatunk az érdeklődők angol nyelvű beszélgetéseket. A podcastek a *Rádió Ér* YouTube-csatornáján hallgathatók meg bármikor, illetve további podcastmegosztó oldalakon is. A sorozat szintén további epizódokkal bővül még év végéig.

A médiatevékenységeket az önkéntesek az Ér Hangja Egyesület munkatársainak segítségével sajátítják el vagy tökéletesítik folyamatosan, korábbi tapasztalataikra építve. Ezek mellett a feladatok mellett kulturális eseményeket is szerveznek, hiszen másik fő küldetésük saját kultúrájuk megismertetése a helyi közösséggel. Ezekről az eseményekről a nagyközönség az *Erhangja International* Facebook-oldalon értesülhet, helyük pedig általában a városi múze-

um. Szeptember hónap folyamán Javier egy hagyományos spanyol táncot, a sevillanast tanította néhány kíváncsi fiatalnak, amelyet spanyol hagyományos ünnepség keretében be is mutattak október első felében, az úgynevezett feria alkalmával. Októberben a további foglalkoztatás érdekében spanyolorák váltak elérhetővé a helyiek számára csütörtökönként, amelyekre Javier az Ér Hangja Egyesület stúdiójába várja a spanyolt tanulni vágyókat. Megismétlésre kerül ugyanakkor az a spanyol ételeket kínáló esemény is, amely kicsi érdeklődésnek örvendett ugyan, hangulatában teljesen családi volt, Pepe egyik fő szenvedélye ugyanis a főzés. A portugál kultúrával egyelőre az iskolásoknak volt szerencséjük ismerkedni, ugyanis a rajzórán az ötödik és hatodik osztályos kisdíjak a székelyhídi Petőfi Sándor Elméleti Líceumban a portugál mozaikművészettel ismerkedhettek a Coimbra városából érkezett Mariana és tanárnőjük, Árus Tünde vezetésével.

Az Ér Hangja Egyesület ebben az évben összesen öt önkéntest lát vendégül és foglalkoztat az Európai Szolidaritási Testület Programjának köszönhetően, e szerint tehát idén

Mariana hobbi az analóg fotózás, itt is örömmel kattintgat

még érkezik két motivált fiatal kis városunkba, ezúttal lengyel és francia színekben. Érkezésükről, és a teljes csapat tevékenységeiről pedig következő lapszámunkban újra olvashatnak a kedves Olvasók.

BÍRÓ ORSOLYA

Javier szeret hétfévenként kinn a városban reggelizni

A magyar népmese napját ünnepelték a kis olvasók a könyvtárban

A magyar népmese napját ünnepelték meg Molnár Aranka és Rózsa Ibolya tanítónő másodikos tanulói a székelyhídi könyvtárban szeptember utolsó napján. A 162 évvel ezelőtt született Benedek Elek író születésnapján, Guba-Kerekes Zsuzsa könyvtáros szervezésében megvalósult eseményen minden gyermek egyedi könyvjelzőt kapott ajándékba, melyen a nagy mesemondó meséiből válogatott, rajzolt figurák szerepeltek.

SZ. J. L.

A nagy mesemondó, Benedek Elek születésnapját ünnepelték meg, ami egyben a magyar népmese napja

Molnár Aranka és Rózsa Ibolya tanítónő másodikos tanulói vettek részt az eseményen

Vándorbérletet hirdettek a színházban

Öt színházi előadást (*János vitéz*, *Napnyugat expressz*, *Valahol Európában*, *Csongor és Tünde* és a *Játék a kastélyban*) láthatunk a Szabó Ódzsa Városi Színházban az október elejétől induló évadban. Az előadásokhoz kötődő színházbérletet szeptember 15-i sajtótájékoztatóján ismertette Czvikker Katalin, a Szigligeti Színház főigazgatója, a nagyváradi társulat három, érmelléki születésű színművészeivel – Hajdu Géza, Hunyadi István, Tasnádi-Sáhy Noémi –, valamint Fekete Katalin székelyhídi színházi kultúrigazgatóval és Béres Csaba polgármesterrel közösen.

Városvezetőnk kifejtette, hogy régen több évtizeden keresztül zajlott a kultúra átadása a színház épületében, és örömteli, hogy ennyi idő után elérkeztünk ide, ahol most tartunk, és lehetőség van az első bérlet megvásárlására. A fiatal generációk megtapasztalhatják, milyen is színházba járni, milyen egy előadás, hogyan illik ott viselkedni. Ha már adott, éljünk vele, és minél több előadást szeretnénk.

Fekete Katalin szerint azzal, hogy sikerült felújítani és kibővíteni a városi művelődési házat és színháznak elnevezni, az a székelyhídi kultúrát kedvelő közönségnek nagyon nagy boldogság, végre adott egy olyan épület, ahol közsínházi előadásokat tekinthetünk meg. Megerősítette továbbá, hogy a Szigligeti Társulat mellett más előadásokra is számíthatunk majd. Igyekezni fognak hagyományos programokat is szervezni, például a karácsonyi vásárt említette. Tervezik, hogy az épület teret biztosít különböző kiállításoknak, könyvbemutatóknak és konferenciáknak is az elkövetkezőekben.

SZYÁRTÓ JÓZSEF LÁSZLÓ

Sziasztok Pajtikák!

Megérkezett az ősz, szép színes falevelek vesznek körül bennünket. Szeptemberben megteltek az iskolák és elkezdődött a tanulás. Sok óvodásból most lett iskolás. Büszkeség és öröm ragyogott valamennyiük arcán, amikor a tanító néni bevezették őket az osztályter-

meikbe. Elmondták nekem a tanító néni, hogy napról-napra ügyesebbek ezek a gyerekek. Remélem hamarosan a rajzaikat is megcsodálhatjuk. Jó tanulást kívánok minden újdonsült kisdíáknak!

KÓPÉ

Előkészítő E osztály, Székelyhid (tanítónő: Laza Éva)

Előkészítő D osztály, Székelyhid (tanítónő: Popoviciu Anikó)

Előkészítő osztály, Nagykágya (tanítónő: Portan Laura Brigitta)

Előkészítő osztály, Érolaszi (tanítónő: Moscu Andromeda)

Előkészítő osztály, Csokaly (tanítónő: Erdeti Irénke)

Előkészítő B osztály, Székelyhid (tanítónő: Somogyi Tünde)

Előkészítő C osztály, Székelyhid (tanítónő: Bzsoy Klára, Czirják Erika)

Előkészítő A osztály, Székelyhid (tanítónő: Marczin Renáta)

Betűország kincsei

SZALAI BORBÁLA

Sok újdonsült kisdíáknak kitérül egy új világ: titokzatos Betűország ma nyitja meg kapuját. Csodálatos ez az ország, gazdagsága rengeteg: minden betű kincset érő titkokat is rejteget. S, aki egyszer megismeri mind a betűk titkait magáénak tekintheti Betűország kincseit.

Előkészítő osztály, Hegyközszentmiklós (tanítónő: Krizsán Ágnes)

Bihari naplók és gyíkok, kígyók, teknősök „találkozója”

Közös könyvbemutatót ismertettek Dérer Ferenc, illetve Wilhelm Sándor kötetét

Rendhagyó, kettős könyvbemutató helyszíne volt október elsején a székelyhídi Szabó Ódza Városi Színház aulája. Két különböző karakterű kiadvány került a nagyközönség elé: Dérer Ferenc újságíró *Bihari naplók*, illetve dr. Wilhelm Sándor biológus *Gyíkok, kígyók, teknősök bonckés alatt* című műve.

A meghitt, barátságos légkörű rendezvényt Béres Csaba polgármester nyitotta meg, aki örömeinek adott hangot, hiszen két Székelyhídhöz szorosan kötődő szerző művét mutatták be.

Dérer Ferenc *Bihari naplók* című könyvét Szűcs László nagyváradi újságíró, szerkesztő méltatta, aki szívesen emlékezett a közösen megélt eseményekre és felvázolta azt az emberfeletti munkát, ami a kötet megjelenése mögött van. A szerző közel harminc éven át volt a *Bihari Napló* munkatársa, *Megyejáró* rovatának szerkesztője. Az érmihályfalvi születésű Dérer Ferenc újságíró, szerkesztő, politikus, 1974 és 1978 között a bukaresti egyetem nappali tagozatán politológiai tanulmányokat folytatott. A kilencvenes évek elejétől Bihar megye szinte valamennyi magyarok lakta településéről írta riportjait, egyedül vagy szerzőtársakkal. A bemutatott *Bihari naplók* című kötet, amely a Holnap Kulturális Egyesület kiadásában jelent meg, a *Biharország* folyóiratban közölt és újabb írásokkal kiegészített munkáinak válogatását tartalmazza. A 2020-ban publikált könyv írásai bemutatják azokat a változásokat, amelyeket a vidék tömbmagyar falvainak és szórványainak lakói megélték. A szerző lelkesen mesélt a riportok keletkezésének körülményeiről, arról a világról, amikor még telefon is alig volt, és saját gépkocsi, va-

A rendhagyó kötetbemutatót két Székelyhídhöz kötődő szerző, Wilhelm Sándor (balról) és Dérer Ferenc (jobbról a harmadik) művét mutatták be

lamint állandó buszjárat hiányában stoppal, traktorral, stráfszekérrel indultak haza egy-egy helyszínről.

✱

Dr. Wilhelm Sándor *Gyíkok, kígyók, teknősök bonckés alatt* című könyvét Kerekes Terézia nyugalmazott könyvtáros ismertette. A nyugalmazott biológia szakos tanár Margittán született, sikeres érettségi után 1963-ban, felvételizett a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem biológia szakára, ahol 1968-ban diplomázott. 1980-ban a bukaresti Biológiai Intézetben megszerezte a biológiai tudományok doktora címet. Álma a ku-

ntatás volt, elsősorban a halak érdekelték, de ez abban az időben lehetetlennek bizonyult, helyette a tanári pályán bizonyított, majd negyven évig tanított a székelyhídi liceumban. A kutatást sem tette félre, több halfaj biológiáját tanulmányozta, ökológiai és etológiai tanulmányokat is folytatott, valamint számos partiumi vízfolyás halállományát is felmérte, és az Érmellék néprajzával is foglalkozott. A most bemutatott kötet, a *Gyíkok, kígyók, teknősök bonckés alatt* a szerző nyomtatásban megjelent huszadik könyve, egy ötrészesre tervezett, a gerincesek felépítését bemutató, hiánypótló sorozat har-

madik kötete, amely az Erdélyi Múzeum-Egyesület gondozásában jelent meg.

A bemutatót szóba került az érmelléki táj múltja, az *Adjunk új esélyt a régi lánplágnak* című, a Dérer-kötetbe bekerült riport kapcsán, amelyben Wilhelm Sándor a visszamocarasítás szükségességéről beszél. A biológus tréfásan megjegyezte, hogy a méreteiben is eltérő két kötetet nemcsak a közös bemutató, hanem a szerzők között fennálló sok éves barátság is összeköti. A zömével ismerősökből összegyűlt közönség aktív részvételével a könyvbemutató jóízű beszélgetéssel zárult.

RUPARCSICS JUDIT CSILLA

Játékba lendült a Sasok focicsapata

Az ősszel elkezdődött megyei bajnokságban az idén százéves fennállását ünneplő székelyhídi focicsapat is szerepel

Nélkülük nem megy. A szurkolók érdeklődéssel kísérik kedvenc csapatukat

Újra elrajtolt a Bihar megyei első osztályú labdarúgó-bajnokság idén szeptemberben, amelyben az idén százéves fennállását ünneplő székelyhídi Sasok focicsapat is szerepel. Mint ismeretes, a versenykiírást a világhírűvany miatt a múlt idényben felfüggesztették, a 2021–2022-es idényt a hatályban lévő egészségügyi szabályozások betartása mellett kezdhették csak meg. A csapatokat két nyolcas csoportra osztották, a Sasok az Északi csoportban hetedmagukkal kezdhették meg a küzdelmeket. Az első játéknapon magabiztos, 8-0-s győzelmet arattak Élesden, a helyi Crişul csapata ellen. A második fordulón a Sasok hazai pályán látták vendégül az erre a kiírásra feljutó Cserpataki Slovan csapatát, az összecsapás gól nélküli döntetlennel ért véget. A veretlen székelyhídi gárda a harmadik fordulón, a papíron esélyesebb Borsi Viitorulnt látta vendégül, a mérkőzésen a vendégcsapat 2-0-ra diadalmaskodott, így három forduló után egy győzelemmel, egy döntetlennel és egy vereséggel a negyedik helyen állnak a Sasok.

ÉR HANGJA

Mi az Ön szeretetnyelve? jegyzet

A szeretet, egy szó amit könnyű kimondani, de talán nehezebb kimutatni. Észrevette már azt, hogy az ÖN szeretetközlési formája mintha lényegét vesztené? Mintha bármivel is próbálna, nem lenne teljes a siker, legyen akár a társáról szó vagy a szüleiéről vagy a gyermekéről. Vajon mi hiányozhat? Nos a válasz egyszerű... két dolog: felismerni önmagunk és a szóban forgó másik személy szeretetnyelvét. És mi pontosan a szeretetnyelv? Az öt szeretetnyelv fogalmának megalkotója egy amerikai úriember, Gary Chapman család- és párterapeuta, szerinte pontosan öt módja van a szeretet közlésének.

A szeretetet azon a nyelven fogadjuk és fejezzük ki, ahogyan eltanultuk, ahogyan magunkévá tettük. A szeretet kifejezését nem biztos, hogy a másik befogadó személy ugyanúgy fogja értelmezni. De ha tisztában vagyunk az öt szeretetnyelv fogalmával, láthatjuk mi a mi nyelvünk, és mi a másik személyé. Elsőként a sorban az **elismerő szavak**, amely verbális megerősítést biztosít a szeretett személy számára, dicséret és hála formájában. A második a **minőségi idő**, amely azt takarja, hogy figyelmünket csak a másik személyre fókuszáljuk, és a vele együtt töltött időre. A harmadik az **ajándékozás**, mert sokak számára ez jelenti a szeretet kimutatását, kifejezi, hogy a másik személy gondolt rá. A negyedik a **szívességek**, mert ahol a szép szavak nem elegendőek, ott a tettekre is szükség van. Végül az ötödik a **testi érintés**, hisz tudjuk, hogy egy ölelésben is mennyi érzelmi erő tud rejleni. Egy nyelv, amit kis odafigyeléssel könnyű megtanulni. ÖN melyiket beszéli?

SZYÁRTÓ JÓZSEF LÁSZLÓ

Kövessi Ferenc – kis falu nagy szülötte

Szülőfalumból, a Bihar megyei Érolasziból származó Kövessi Ferenc (Érolasz, 1875. március 18. – Budapest, 1945. január 13.) növényfiziológus és biológus szorgalma, munkássága és tudományos eredményei példaértékűek mindannyiunk számára.

Kövessi Ferenc a szőlőtermesztési és borgazdasági feladatok megoldására létrehozott első tudományos intézmény, a Magyar Királyi Központi Szőlészeti Kísérleti Állomás és Ampelológiai Intézet neves munkatársa volt. Csaknem három évtizeden keresztül dolgozott Selmecebányán, majd pedig Sopronban a növénytan professzora és tanszékvezetője volt, ezt követően pedig egyetemi dékán Budapesten.

Elismert kutatói tevékenység

Kövessi előtanulmányait a debreceni főreáliskolában végezte, majd 1894-ben megszerezte az okleveles gazda címet a debreceni gazdasági akadémián. Ezután 1895-ben elvégezte a budapesti felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyamot, aztán állami szolgálatba lépett. 1895–1897 között a Földművelésügyi Minisztérium szőlészeti és borászati ügyosztályán dolgozott, 1897-ben pedig a Magyar Királyi Központi Szőlészeti Kísérleti Állomás és Ampelológiai Intézet felügyelője lett. (Ampelológia = a szőlészet tudománya – szerk. megj.) Ez az egyik budai szőlőhegyen megépült kutatói bázis Európa egyik legkorszerűbb tudományos intézete volt, amelyet a szőlő- és bortermelő világ számos díjjal jutalmazott. Kutatták a szőlő biológiai tulajdonságait, nemesítését, betegségeit, kártevőit, növényvédelmét, továbbá a bor kémiai, mikrobiológiai és technológiai kérdéseit. Eredményeikkel nemzetközi hírnévre tettek szert. 1896-ban a millenniumi kiállítás szőlészeti részlegét is ő rendezte. 1896–1897-ben a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem hallgatója is volt.

Külföldi tanulmányok

Minisztériumi megbízással 1897-től kezdve csaknem öt éven át külföldön folytatta és egészítette ki tanulmányait. Másfél évet töltött a montpellier-i École Nationale d'Agriculture-on, tanult és dolgozott, majd Párizsban az Institut Nationale d'Agronomie és a Sorbonne Egyetem Természettudományi Karának előadásait hallgatta. Ezeknek az intézeteknek a laboratóriumaiban és a párizsi Pasteur Inté-

zet laboratóriumaiban is dolgozott. Az 1900. évi világiállításon a magyar szőlészeti és borászati kiállítás rendezésével bízták meg. 1901-ben kitüntetéssel doktorált a Sorbonne Egyetemen, botanika-zoológia-geológia témakörökben. Külföldi tanulmányútja és utazásai során meglátogatta Közép-Európa és Anglia minden nevezetesebb egyetemének és főiskolájának laboratóriumait, növénykísérleti állomásait, ekkor jegyezte el magát a növényélet tudományával. Többször járt Európa fontosabb kutatóhelyein, így többek között Németország,

Kövessi Ferenc

Franciaország, Anglia, Olaszország, Svájc, Belgium és Hollandia kutatóintézeiben is megfordult.

1895 és 1904 között aktívan dolgozott a filoxeravész által elpusztított szőlők rekonstrukciójában, mely téren sok tanulmánya, hazai és külföldi tapasztalatairól írt közleménye látott napvilágot.

Kutatóintézetet hozott létre

1904-től a selmecebányai Bányászati és Erdészeti Főiskola növénytan tanszékének tanára lett. Szorgalma és kiváló szervezőkészsége nyomán vált a tanszék jól felszerelt kutatóhelyé, az iskola körül botanikus kertet alakított ki, gyűjteményeket hozott létre, műszereket fejlesztett ki. Hallgatói számára több tankönyvet is írt: *Vezérfonal az erdészeti főiskolán a növény-anatómiai gyakorlatok végzéséhez* (1907), *A fák anatómiája és fiziológiája* (1908), *Növénytan II. rész* (1910), *Növénykórtan. Pathológia.*

Kövessi jelentős hírnévre tett szert a tanszék mellett szervezett kutatóintézet létrehozásával, majd ennek az 1919-ben Sopronba történő áttelepítésével. Az ő vezetésével jött létre a főiskola növényélettan és kórtani tanszéke. 1934-től a budapesti József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Mezőgazdasági Karának tanára és tanszékvezetője lett. 1939-ben a Mezőgazdasági és Állatorvosi Kar dékánja, majd később dékánhelyettese lett. Számos tanulmánya jelent meg különböző szaklapokban, mint például az *Erdészeti Lapokban*, az *Agrártudományi Szemlében* és külföldi szaklapokban is.

Botanikai kutatómunka

Kövessi pályája kezdetén főleg szőlészeti kérdésekkel, biológiai kutatásokkal, majd később növényfiziológiával és mikrobiológiával foglalkozott. Az életjelenségek lefolyásának matematikai összefüggéseit kutatta, a biofizika alaptörvényeinek meghatározására törekedett. Ennek során az egysejtűek és a zöld növények életjelenségeinek leírására elméletileg levezetett és kísérletileg igazolt matematikai formulákat állapított meg. A magyarországi biofizikai kutatások egyik megalapozója és jeles művelője volt. Az erdészeti felsőoktatás történetében az ő munkásságának kezdetével beszélhetünk nemzetközi szinten is elismert botanikai kutatómunkáról.

Kövessi Ferenc életének két fontos eleme volt: a harmonikus családi élete és a laboratóriumi kutatómunka. A szülői házból magával hozta a föld szeretetét és a mezőgazdaság iránti érdeklődését. Munkáiban, megfigyeléseiben, a szinte már túlzásba vitt pontosság jellemezte. Magasan szárnyaló lelkülete nagy felelősségérzettel, kötelességtudással és szerénységgel párosult. Hazájához és vallásához való hűségét számos esetben áldozatokkal is bizonyította.

ANTAL JÓZSEF falugazdász

Felhasznált irodalom:

Bartha Dénes: *Erdészeti nagyjaink arcképcsarnoka - Kövessi Ferenc*, Nyugat-Magyarországi Egyetem, Erdőmérnöki Kar, Sopron, 2009
Sóki Béla: *Érmellék 100 híressége*, Scola Nostra Egyesület, Székelyhíd, 2009

A Partiumi Vidékfejlesztési Egyesület falugazdász-hálózata célul tűzte ki, hogy felkutassa és a későbbiekben emléket állít a Partiumból származó vagy az itt tevékenykedő személyiségeknek, akik az agrárium területén kutatómunkát folytattak vagy jelentős eredményeket értek el.

Nagy Gábor, a kágyai borászat jeles képviselője

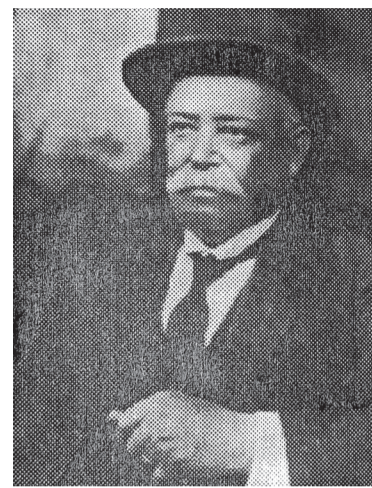
Az Érmellék több évszázados hagyományú, kiváló szőlő- és bortudományának kiemelkedő művelője volt Nagy Gábor (Nagykágya, 1855. október 24. – Nagyvárad, 1934. január 31.).

Nagy Gábor Nagykágyán született pintér- és bortermelő család gyermekeként, munkásságát pintéreként kezdte, később pedig a helyi állami mértékitelesítő hivatal vezetője volt. Az ő feladata volt a borászati edények őrztartalmának megállapítása és hitelesítése.

1890-ben megalapította az első ermelléki szőlőoltványtelepet. Az ermelléki 1882–1888-as nagy filoxerajárvány (szőlőgyökértetű) miatt elpusztult és megbetegedett 4000 hektárnyi szőlőültetvény újratelepítéséhez szükséges szőlőoltványokat állítottak itt elő. A széles látókörű szakember vállalkozását modern üzleti szellemben vezette, több mint száz szakképzett vincellért alkalmazott és a szükséges felszereléseket Pestről szerezte be. Az 1900-as évek

elején évente több mint kétmillió szőlőoltványt állítottak elő Nagy Gábor telepén. A legkiválóbb bor- és csemegefajtákat telepítette, személyes kedvence pedig a delaware volt. „Az oltványok készítését, eliszkolozását, nyári kezelését, felszedését, osztályozását és csomagolását szigorúan figyelemmel kísérem, s így minden telepemről eladott anyagoknak minden tekintetben kifogástalan voltaért kezességet vállalok” – írta. A minőségi követelmények meghozták számára a sikert, hiszen volt

olyan időszak, amikor naponta több vagon oltványt is útnak indítottak a bihardióségi vasútállomásra.

A vállalkozó kedvű szakember modern szellemiségét bizonyítja, hogy telepét és termékeit színes árjegyzékkel hirdette és ismertette, borait vegyvizsgálatoknak is alávetette, majd pedig azok eredményeit nyomtatványokban népszerűsítette. Korát meghazudtoló üzleti érzékről tett tanúbizonyságot, hogy magyar és német nyelvű katalógust jelentetett meg vásárlóközönsége számára. Nagy Gábor borai eljutottak a történelmi Magyarország szinte minden tájára. Ezek minőségét 1891–1900 között tizenegy kitüntetés bizonyította. A millenniumi kiállításon nagy érmet, 1897-ben a brüsszeli nemzetközi kiállításon nagy ezüstérmét nyert, 1900-ban pedig a párizsi nemzetközi kiállításon elismerő oklevelet szerzett nagykágyai minőségi boraival. A korszerű, Európa-hírű minőségi szőlőoltvány telep működését az I. világháború törte derékba.

Nagy Gábort méltán nevezhetjük a szőlőoltványok nagymesterének, a filoxeravész utáni ermelléki szőlőrekonstrukció kiemelkedő apostolának. Háza még ma is áll az ermelléki Nagykágyán, leszármazottai igyekeznek azt felújítani. A szőlősgazda és felesége, Molcsán Eszter közös sírja a faluban, a régi temetőben található.

A. J.

Felhasznált irodalom:

Sóki Béla: *Érmellék 100 híressége*, Scola Nostra Egyesület, Székelyhíd, 2009

Az ermelléki első szőlőoltványtelep 1903–1904. évi árjegyzéke, forrás: https://nemzetikonyvtar.wordpress.com/2015/10/22/szoloslow_az_ermelleki_első_szolooltvanytelep_1903_1904_evi_arjegyzeke

